

Eija Maunu

Liikenne- ja viestintäministeriö

Ehdotukset traktoria kuljettavan ajokortti- ja ammattipätevyysvaatimuksiksi

Pyydettyinä lausuntona Ammattipätevyyskouluttajat ry toteaa ehdotusten osalta seuraavaa:

Ehdotuksessa traktorinkuljettajan ajokorttiluokiksi ehdotetaan traktorin nopeudesta riippuen seuraavaa:

T- ajokorttiluokka nopeus enintään 40 km/h ikäraja 15v

LT- korttiluokka nopeus 40km/h -60km/h ikäraja 16v

B, C1,C korttiluokat nopeus yli 60 km/h ikäraja 18 v

Lisäksi ammattipätevyysvaatimusten osalta vaatimus koskisi ainoastaan traktoreita joiden nopeus on yli 60 km/h

LT-korttiluokan voisi saavuttaa esityksen mukaan jo 16 vuotiaana ilman koulutusta ja ajokoetta pelkällä teoria- ja käsittelykokeella. Liikenneturvallisuuden kannalta esitys on erittäin huono. Tällä ajo-oikeudella pääsee ajamaan vastaavilla massoilla maansiirtoajoa kuin 4-5 akselisella kuorma-autolla. Esitetyt nopeudet (40km/h – 60 km/h) ovat kyseisillä traktori yhdistelmillä erittäin vaarallisia ja tuhoisia vahingon sattuessa. Vastaavasti traktoriyhdistelmät ovat huomattavasti hankalampia hallita kuin vastaavalla massalla oleva kuorma-auto.

Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä määrittelee myös saavutettavat hidastuvuudet ja traktorissa hidastuvuus vaatimus on huomattavasti paljon alhaisempi kuin kuorma-autossa. Näin traktorin kuljettajalta vaaditaan vastaavilla massoilla huomattavasti parempaa ennakointitaitoa ja teknistä kaluston tuntemusta kuin vastaavalla kuorma-auton kuljettajalla.

Tämä osaaminen ei tule automaattisesti nuorelle henkilölle vaan edellyttää asianmukaisen ajo-oikeus - ja ammattipätevyys koulutuksen. Huomioitava asia on myös kuorma-autojen tekniset ominaisuudet mm ajon hallintaan (ESP) ja ABS jarruihin verrattuina, joita traktori yhdistelmässä ei ole.

Nopeuden muutos 50km/h → 60km/h on liikenneturvallisuuden kannalta merkittävä joka edellyttää entistä osaavampaa, ennakoivampaa ja ammattitaitoisempaa kuljettajaa.

Laki edellyttää kuorma-auton jarruilta hidastuvuuden 5 m/s^2 . Kuudenkymmenen nopeudella jarrutusmatka ilman reaktioaikaa on 27,8 metriä.

Traktorilta edellytetään $3,5 \text{ m/s}^2$ hidastuvuutta, nopeudella 60 km/h jarrutusmatka on 39,7 metriä. Jarrutusmatkan erotus on noin 12 metriä.

Kuorma-auton pysähtyessä kohtaan 27,8 metriä traktorin nopeus ko. kohdassa on vielä 33 km/h. Kysymyksessä on jäännösnopeus / törmäysnopeus.

- a) kuorma-auto nopeus 60 km/h
- b) traktori nopeus 60 km/h
- c) jäännösnopeus
- d) traktori nopeus 50 km/h

$$\text{a) } s_j = \frac{(16,66 \text{ m/s}^2 - 0 \text{ m/s}^2)}{(2 * 5 \text{ m/s}^2)} = 27,78 \text{ metriä}$$

$$\text{b) } s_j = \frac{(16,66 \text{ m/s}^2 - 0 \text{ m/s}^2)}{(2 * 3,5 \text{ m/s}^2)} = 39,65 \text{ metriä}$$

$$\text{c) } v = \sqrt{(39,65 \text{ m} - 27,78 \text{ m}) * 3,5 \text{ m/s}^2 * 2} = 9,11 \text{ m/s} \geq 32,81 \text{ km/h}$$

$$\text{d) } s_j = \frac{(13,89 \text{ m/s}^2 - 0 \text{ m/s}^2)}{(2 * 3,5 \text{ m/s}^2)} = 27,55 \text{ metriä}$$

Törmäysesimerkki,

Traktoriajoneuvoyhdistelmän massa on 32 tonnia, pysähtyy väkivaltaisesti 2 metrin matkalla nopeudesta 60 km/h. Törmäysenergia on 2220444N (noin 222 tonnia)

Samalla nopeudella missä kuorma-auto pysähtyi, liike-energia on 662480N (noin 66 tonnia)

$$E_K = \frac{32000 \text{ kg} \cdot (16,66 \text{ m/s})^2}{2 \cdot 2 \text{ m}} = 2220444 \text{ N}$$

$$E_K = \frac{32000 \text{ kg} \cdot (9,11 \text{ m/s})^2}{2 \cdot 2 \text{ m}} = 662480 \text{ N}$$

Edellisen perusteella nuorta 16 v kuljettajaa ei ole syytä asettaa ikänsä puolesta liian vastuulliseen tehtävään eikä myöskään 18v kuljettajaa ilman asianmukaista koulutusta ja tutkintoa.

Tähän vertailuna C-kuljettajatutkintoon pääsyn edellytyksenä alle 21 vuotiaalla on suoritettu perustason ammattipätevyys (280h)tai että kuljettaja on ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa (hyväksymisasiakirja).

Esitys on ristiriidassa mm työturvallisuuteen liittyvien säädösten osalta.

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (Vna 403/2008) määrittelee tiukemmat ikä- ja osaamisvaatimukset jo trukin, henkilönostimen tai kuormausnosturin käyttäjälle. Kyseisiä työvälineitä käytetään useimmiten suljetuilla tehdas- ja työmaa-alueilla, ei yleisessä liikenteessä. Lainsäädännön uudistamiseen johti onnettomuuksien määrä. Työpaikoilla esimerkiksi trukkeja kuljettivat valittavan usein kokemattomat työntekijät, jotka tekevät erilaisia tapaturmiin johtavia virheitä. Traktorin (40km/h – 60 km/h) kyseessä ollessa puhutaan jo aivan eri kokoluokan riskeistä, koska kuljettaja on nuori ja kokematon, massat ovat suuria, liikutaan yleisessä liikenteessä eikä teoria- ja käsittelykoetta suurempia osaamisvaatimuksia aseteta.

Ammattipätevyyskouluttajat ry esittää seuraavaa:

- LT – ajokorttiluokan ikäraja 18v ja ammattipätevyysvaatimukset voimassaolevan lain mukaisesti
- LT- ajokorttiluokan tutkintoon teoria- ja käsittelykokeen lisäksi myös liikennekoe
- Yli 60 km/h kulkevien traktoreiden osalta muuten esityksen mukainen mutta ammattipätevyysvaatimukset tulee olla vastaavat kuin kuorma-autonkuljettajalla.

Sakari Kaikkonen

puheenjohtaja

Ammattipätevyyskouluttajat ry

Rahtarinkatu 1, 00980 Helsinki

sakari.kaikkonen@ammattipatevyyskouluttajat.fi

www.ammattipatevyyskouluttajat.fi

0400 696704